

KORA KÖZÉPKORI ÁLLAMOK EURÓPÁBAN

Nagy Károly
mellszobra
(Aachen,
Domschatz)

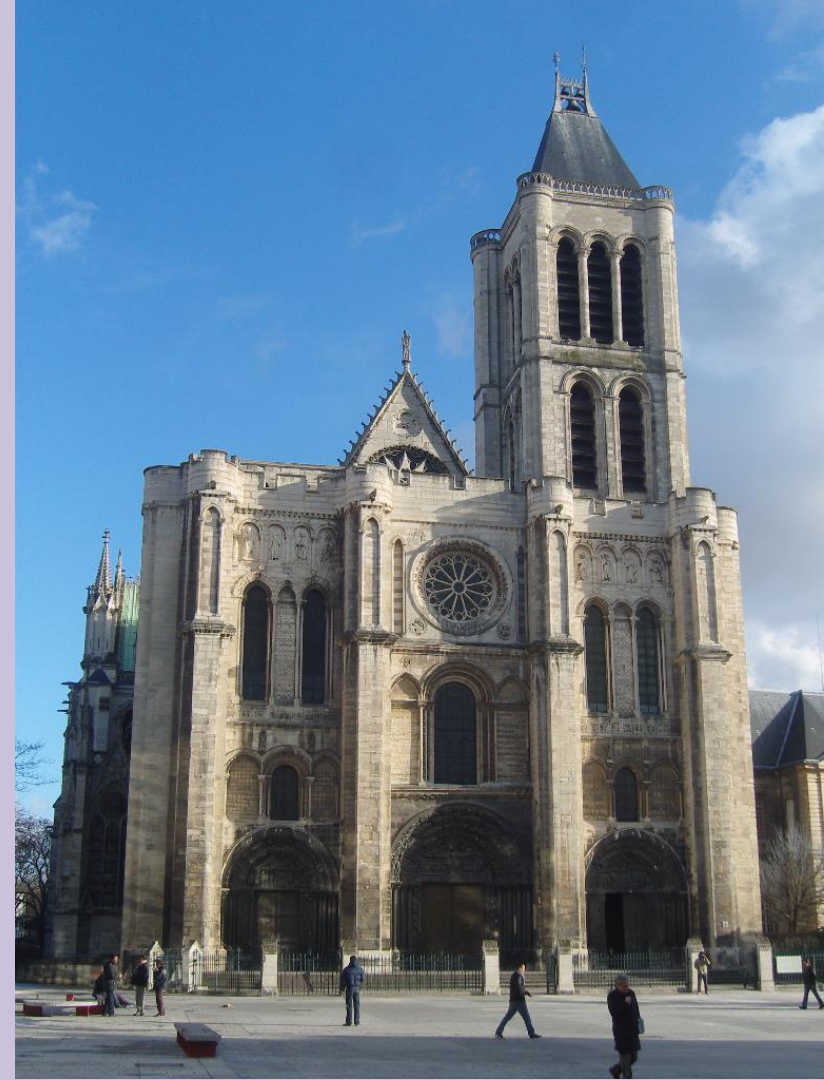
9.B

2025. március 18.

1. Frank Birodalom

a) Martell Károly

- Karoling din.
- poitiers-i csata (732) – ?

Martell Károly (†741) síremléke a Saint-Denis-székesegyházban – ?

Saint-Denis: ma Párizs É-i külvárosa, a francia királyok temetkezési helye
Első gótikus templom *(jóval később!)* – Suger apát, 12. sz.

b) Kis Pippin

– 756 – ?

– a pápa jóváhagyásával
királlyá kenték (751)

– karizmatikus királyeszmény – ?

„kezelés”: a görvélykór
(= skrofulózis / eldisznósodás)

gyógyí-
tása az
elterjedt
nézet
szerint

A király keze gyógyító kéz – ?

c) Nagy Károly (768–800–814)

- hódítások
- 800, Róma:
a pápa császárrá -za
- jól szervezett állam

minta minden későbbi
feudális uralkodó számára
(pl. Szt. István)

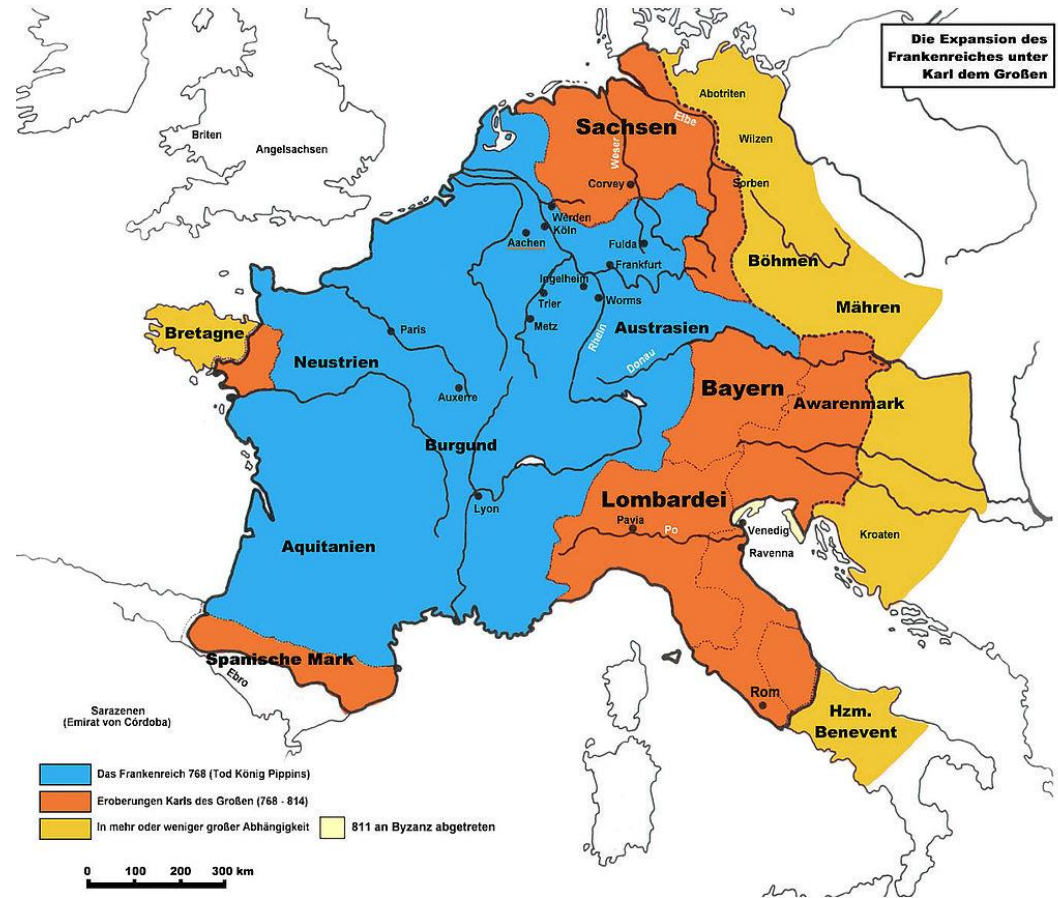
- Karoling-reneszánsz:
kulturális fellendülés
hét szabad művészet – ?

grammatika, retorika, dialektika

aritmetika, geometria, asztronómia, musica

a műveltség alapja a teljes középkorban!

+ antik örökség átmentése – !

Aachen, székesegyház (a Nagy Károly korabeli palotakápolna)

2. A Német-római Császárság

a) 9. sz. Eu ↔ arab

magyar – 895

normann = viking (→ dán, svéd, norvég)

} támadás

b) K-i frank állam: szászok, svábok, bajorok

I. (Madarász) Henrik (919–936) – ?

933: Merseburg: a kalandozó magyarok
első komoly veresége

c) I. Ottó (936–962–973)

955: Augsburg – ?

962: NR-i cs.-rá kor. – ki? hol?

Német-római Császárság **962–1806 (Napóleon)**

1000–1250: vezető nagyhat.

973: térítőket küld Géza kérésére a magyarokhoz

A német-római császárok koronája (Reichskrone)

Hol őrzik?

Bécs, *Kaiserliche Schatzkammer*

3. Szláv államok

indoeu. nyelvcsalád

Odera-Dnyeper vidéke $\xrightarrow{5-10. sz.}$ D, Ny felé

a) Ny-i szlávok

- morvák
Szvatopluk – ?

Szvatopluk szobra Pozsonyban

*A magyarok bejövetele Pannóniába.
Miniatúra a Képes Krónikában*

- csehek
- lengyelek

b) D-i szlávok

- bolgárok

Simeon cár (900 k.)

> magyarok

→ honfoglalás

↔ Bizánc

- horvátok

Zvojnimir = Zelemér 1089 +

∞ Ilona, Szt. László húga

→ Szt. László meghódítja Ho.-ot 1091-ben

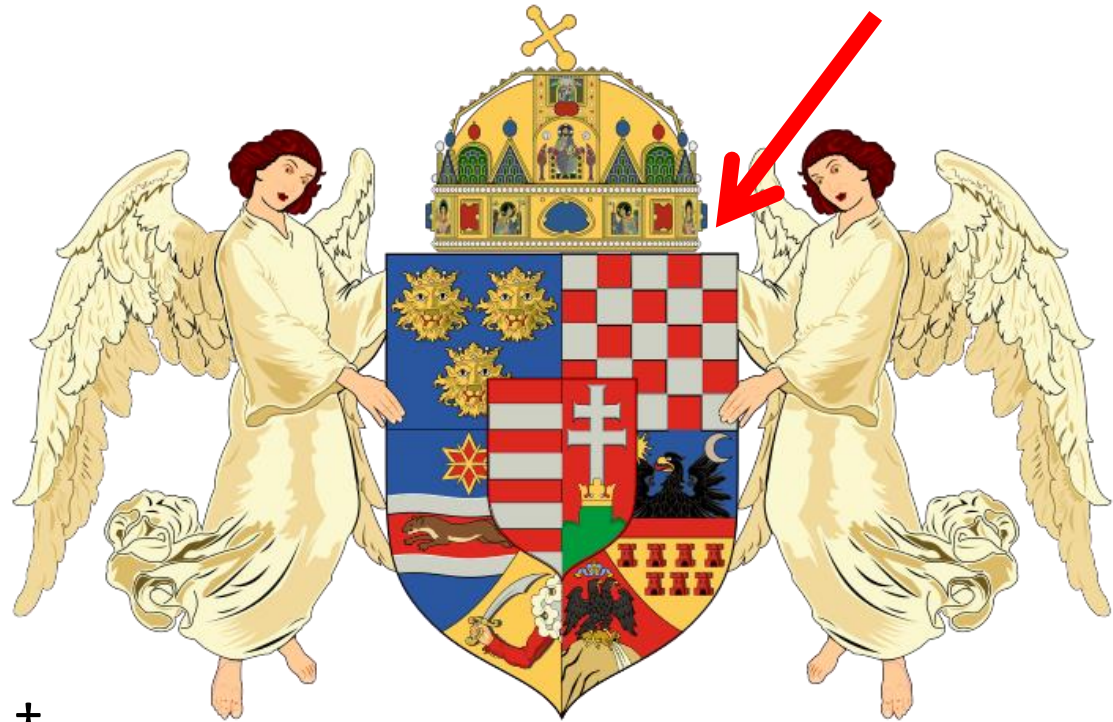
meddig társország?

- szerbek

c) K-i szlávok

- oroszkok

Novgorod, Kijev – normann kereskedőtelepek

1054 – ?

*Melyik szláv nép
a kereszténység
melyik ágát
követi – ?*

4. Keletrómai = Bizánci Bir.

a) 6–10. sz.: fejlettebb, mint a Ny

b) Justinianus (550 körül) (527–565)

A RÓMAI JOG

története és institúciói

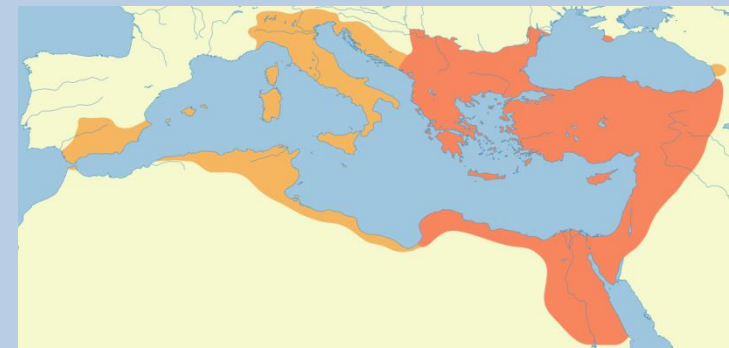
BRÓSZ RÓBERT és PÓLAY ELEMÉR
tankönyvének alapulvételével írta

FÖLDI ANDRÁS és HAMZA GÁBOR

Nemzeti Tankönyvkiadó

- utolsó latinul kormányzó császár
- Corpus juris civilis – ?
= római jog gyűjteménye – ?
alapvető római jogelvek (pl.) – ?
*nem minden tisztességes, ami szabad
ártatlanság véelme
az elkövetett bűnért az elkövető vonan-
dó felelősségre (családja nem)*

- Római Bir.
egységének
helyreállítá-
sát célozza
→ hódít

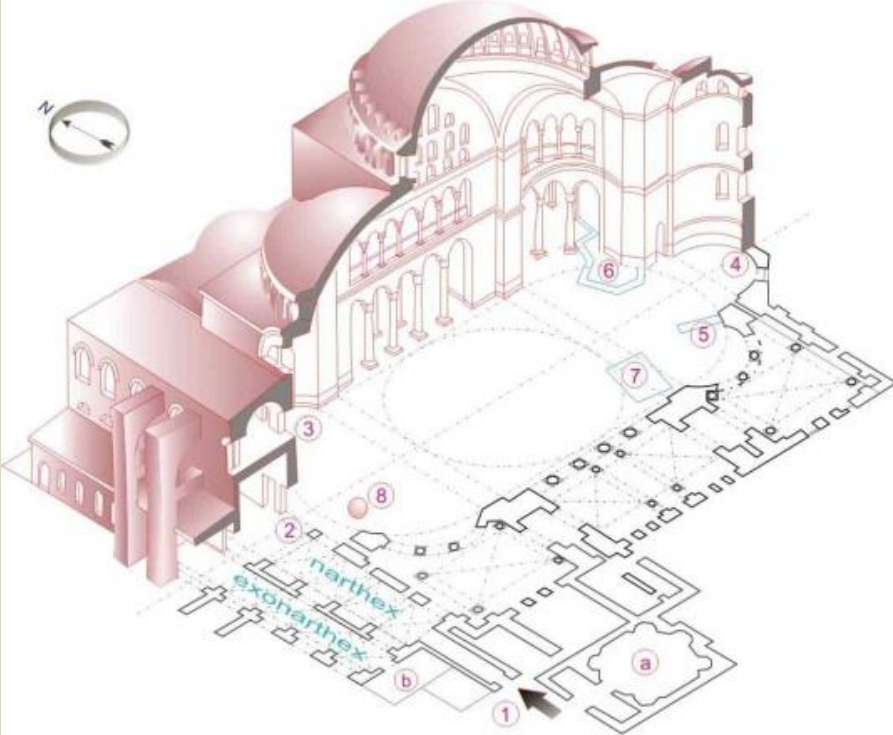
- Hagia Sophia – ?

„Legyőztelek, ó, Salamon!”

Hagia Sophia (Isztambul)

A Hagia Sophia

a vallási és politikai csatározások középpontjában

– 1453–1934: mecset

– Kemal Atatürk – ?

1935–2020: múzeum

– 2020 →

Erdoğan 2020 nyarán elrendelte az épület mecsetté alakítását
nagy nemzetközi tiltakozás

*Muslim
prayers in
Hagia Sophia,
1931*

Justinianus (527–565) és felesége, Theodóra
– Ravenna, San Vitale

Justinianus (527–565) és kísérete – Ravenna, San Vitale

Theodóra és kísérete – Ravenna, San Vitale

c) Justinianus halála után súlyosbodó támadások

↔ ...

↔ arabok

674, 718: Bizáncot ostromolják – védekezés – ?

*Görögtűz a
Madridi Skylitzes
kéziratban*

– ?

↔ bolgárok

↔ oszmán törökök → 1453

a „második Róma” is elesik

*kőolaj, kátrány, gyanta,
S, KNO_3 , CaO*